

Tenorista ott sincs

A trevisói énekversenyről – a zsűritag

– Tavaly ígéretet tettem, hogy annak a fiatal énekesnek, akit erre érdemesnek talállok, fizetem a nevezési díját és az ott tartózkodását. Az illető, azonban, nevezetesen Frankó Tünde a verseny előtt két héttel

visszalépett, mert ebben a szezonban nagyon le volt terhelve, s emiatt nem tudott úgy felkészülni, ahogy szeretett volna. Ezt én is becsületesebben találtam. Másfelől viszont nagyon sajnálom a dolgot, mert meggyőződésem, hogy toronymagasan nyerte volna a versenyt Despinetta szerepében.

– Nem is volt magyar résztvevő?

– De volt egy, és nyert is. Alföldi Zsuzsa lett a legjobb Fiordiligi. Pár éve végzett a Zeneakadémián Komlósi Ildikóval és Páncél Évával együtt, és jelenleg a Zürichi Operaház tagja, és most kiemelkedett a mezőnyből. Ferrandót egy Li nevű dél-koreai tenorista nyerte. A résztvevőknek egyébként 40 százaléka japán és dél-koreai volt. Bámulatos, hogy mennyire megtanulták az európai kultúrát, ezen belül is a legnehezebbet, Mozartot. Egy nem különösebben kiemelkedő olasz baritonista nyerte Gulielmót, egy csodálatos japán mezzoszoprán Dorabellát, egy jó olasz szoprán Despinettát, és egy fantasztikus tehetségű olasz basszus Don Alfonsót. Úgy hívják, Ildebrando D'Arcangelo, 21 éves, és ilyen szép hangot én még nem hallottam. Két évvel ezelőtt Masettót nyert, már akkor is lehetett érezni, hogy tehetséges, de két év alatt

Ide is meghívták Trevisóba Gregor Józsefet. Azonban a szokásokkal ellentétben nem énekelni hívták, hanem hallgatni. Ismét zsűritag volt ugyanis az ottani énekversenyen. Tavaly Mozart Figaró házassága című művében vetélkedtek az ifjú dalnokok, ide is Mozart-mű, a Cosi fan tutte szerepelt a programon.

de lebeszéltek, és beláttam, hogy nem lehet megcsinálni, mert nincs tenorista. A Mózseről meg én beszéltem le őket, mert a címszerep fiatal basszusnak az öngyilkossággal egyenlő.

– S végül milyenek

a kilátások arra, hogy a társulat is eljusson külföldre?

– Jelenleg a lengyel, román, bolgár társulatok olyan jók, és olyan olcsónak mennek nyugatra, hogy velünk nem tudjuk felvenni a versenyt. Tudom, mennyit fizetnek nekik, megkérdeztem a kórust, azt felelték, ennyiért nem éri meg. Azt hiszem, az elkövetkezendő időkben nem a nagy romantikus operákkal kellene turnéznunk. Sokkal versenyképesebbek lehetnénk például barokk művekkel. Ezekben azonban a társulatnak egyelőre nincs gyakorlata. A közönségigény miatt főképpen továbbra is az ismert, népszerű műveket kell játszani. Jó lenne azonban létrehozni egy operastúdiót a színházban belül, ahol ilyen művekkel kísérletezhetnénk. A következő évad harmadik felében, úgy tűnik, marad időnk. Ha pénzt is sikerül szerezni vagy megtakarítani, szeretnék helyet adni valamifajta kísérletnek. Egy hagyományos operát abszolút modern rendezésben mutatnánk be. Még azt is el tudom képzelni, hogy ezt egy olyan fiatal szegedi rendező állítsa színpadra, aki eddig az amatőrmozgalomban dolgozott, és aki eddig még nem rendezett operát, például Balog József, vagy Kommos Tibor.

MÁROK TAMÁS

óriását fejlődött. Én óva intettem attól, hogy ilyen fiatalon karriert kezdjen, de úgy néz ki, ennek a gyereknek még esze is van.

– Milyen volt ide a színvonal a tavalyival összehasonlítva?

– Gyengébb, főleg a férfiak között. Olasz tenoristát csak kettőt tudtak összeszedni, de a baritonmezőny is elég gyenge volt. A verseny lelke egyébként a hetven éven túli Peter Maag, aki felajánlotta, hogy a jövő évadban egy koncertet dirigál Szegeden, és tart egy operakarmesteri kurzust.

– A győzteseket ide is meghívta?

– Ha az időpontot egyeztetni tudjuk, szeretném őket meghívni hogy a mi díszletünkben, jelmezeinkben énekeljék el az operát. Ezt az előadást Peter Maag vezényelné. Az énekesek fellépti díját nem kérnek, de természetesen az Útiköltséget, a szállást és az itt-tartózkodásuk költségeit nekünk kellene fizetni. Ehhez keresek ezúton is szponzorokat. Ekkor a teljes művet előadnánk, húzás nélkül.

– Jövőre is megy zsűrizni?

– Igen, de még nem tudtuk eldönteni, milyen darabot válasszunk. Rossini-év lesz, tőle kell valamit, de a Sevillait meg a Hamupipókékat nem akarjuk. De javasoltam a Ory grófját,

Szabad Színházak találkozója

(aug. 12–16.)

Augusztus 12.: este 6: Megnyitó (JATE Klub) – Este 7: BÖRTÖNÖK, Könny és Mosoly Színház, Szófia (JATE Klub) – Este 9: ESZME-IDŐ JATE Stúdió Színház, Szeged (Bálint Sándor Művelődési Ház) – Este 11: TRACK, Turba Színház, Párizs (JATE Klub)

Augusztus 13.: este fél 8: ENIGMA, Csetneki Gábor Társulata, Budapest (Bálint Sándor Művelődési Ház) – Este 9: TRACK, Turba Színház, Párizs (Ady tér) – Este fél 11: BÖRTÖNÖK, Könny és Mosoly Színház, Szófia (JATE Klub)

Augusztus 14.: este fél 9: AISA, Csetneki Gábor Társulata, Budapest (Bálint Sándor Művelődési Ház) – Este 10: UTOLSÓ VONAL, Szkéné Színpad, Budapest (JATE Klub)

Augusztus 15.: este 8: FANATIKUS ZENEKAR, Andaxínház, Budapest (Ady tér) – Este fél 10: TURUL, Artus Színház, Budapest (JATE Klub) – Este 11: TORPEDÓ BÁCISI MESÉI, H-rom egyéniség alkalmi színház, Szeged (JATE Klub)

Augusztus 16.: szegedi együttesek előadásai a JATE Klubban és Bálint Sándor Művelődési Házban. Bérletek a JATE Klubban válthatók.

Feszty-körkép

Az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark Alapítványa, valamint egy lengyel restaurátor csoport megkötötte a szerződést a Feszty-körkép felújítására. A lengyel szakemberek szeptember 1-jén kezdenek hozzá a munkához, amelyet legkésőbb 1995. október 31-ig be is fejeznek, illetve a szerződés arra ösztönzi őket, hogy minél előbb végezzenek. A Feszty-körkép felújítására 300 millió forintba van szükség. Ennek egy részét a kormány biztosítja, a hiányzó összeget pedig az alapítvány a külföldön élő magyaroktól szeretné megkapni, ezért szeptemberben nemzetközi sajtókampányt indítanak.

Tiszatáj

– Öreg, ezek szerint mi föl vagyunk jelentve! – mondta kedélyes rezignáltsággal Berkovits György szerkesztő 1980 márciusának valamelyik fényes napján Veress Miklósnak, a *Mozgó Világ* akkori főszerkesztőjének. Erről a följelentésről szól a Szegedről elszármazott költő-szerkesztő írása a Tiszatáj júliusi számában, mégpedig különös dokumentumokkal illusztrálva. A történet két esztendővel korábban, 1978 áprilisában kezdődött, amikor a lap szerkesztősége körkérdelemmel fordult a fiatalabb művésznemzedék képviselőihez: melyek az irodalom és a társadalom legégetőbb problémái. Két év múltán a sorozatot le kellett zárni, amikor is *Egykoriak felelnek* címmel klasszikus szerzők saját korukra mondott bírálatát közölte a témában – záróként – a lap. Hát persze hogy *Arany János, Kemény Zsigmond, Mikszáth, Füst Milán, Ady, József Attila* mondatait a szocializmus nyilvánvaló kritikájaként kellett értelmezni. Tudta ezt a KISZ Agitprop. Véleményezési munkabizottsága, egyszerűbben: *cenzori társasága* is, akik ideológiai görcső alá vették ezt a „farsangi” számot. Ezeket a dokumentumokat közli és magyarázza most a Tiszatájban Veress Miklós. Folytatása következik.

A lap versei egyébként távoli vidékeket járnak be, *Király László* erdélyi költő például a *Mezőségről* ír, hogy aztán a mondatok, immár *Gömöri György*, Angliában élő költő tulajdonaként *Oxfordból* visszhangozzanak *Sigmond István* kolozsvári írótól nemcsak prózát közöl a lap, de recenzáltatta regényét is, azt a „lenyűgöző regényt”, melynek cenzúrázatlan változatát – a Kriterion után – tavaly kiadta a Szépirodalmi is. A *Félrevert harangok* című könyvről Széles Klára írt. Az Esterházy-kalauzról, vagyis Marianna D. Brinbaum és az író beszélgetéséből született könyvről Zsélyi Ferenc írt kritikát, Hámosi Róbert: *Egérdery* című regényét pedig Szerdahelyi Zoltán recenzálta. Folytatódott Páskándi Géza esszéje Tamási Áronról. Litvániairól pedig Czeslav Milosz és Tomas Venclova beszélgettek.

Könyv a Játékokról

Újabb könyv jelent meg a Szegedi Szabadtéri Játékok történetéről. A Játékok elindításának 60. évfordulójára az igazgatóság két tagja, Kovács Ágnes és Nikolényi István állította össze a történelmet 52 oldalon. A kötet jelentős részét egy adattár jelenti, amely a 60 év összes előadásának színlapját összegyűjti, rendezőstül, karmesterstül, mellékszereplőstül. Ez a rész Polner Zoltán munkája, és névmutató is csatlakozik hozzá.

Ami a szöveges részt illeti, nem sok többletinformációt tartalmaz az adattárhoz képest. Csak halvány vázlatot ad a háttérről. Nem tudjuk meg például, miért szakadt meg a szabadtéri 1939-ben, miképpen az 59-es újraindítás körülményeire is csak egy fél oldal jut. Pedig ha van értelme ennek a résznek, akkor az éppen az alapos történelmi feltárásmunka lenne. Az előadásokról közölnek valamifajta értékelést, valamelyest a folyamatokat is igyekeznek fölvezetni, s közlik az éves nézőszámokat is. Sajnos, a forrásait nem jelölik meg pontosan, pedig ez fontos lenne a további kutatás szempontjából.

Nagy élvezettel bogarásztam viszont a 110 oldalnyi színlapot. Hadd tárjak most elő néhány érdekes apróságot.

1931. Magyar passio. Játszottak még kategóriában: Major Tamás, Timár József. Egy évvel később az első Tragédiában Báthly Lajos, Korda Sándor.

35-ben a Parasztszereplőlet Pietro Mascagni dirigálta a Milanói Scala szöveglistái élén. Morselli Glauco című darajában „Halászok”; Gellért Endre, Ungváry László, Várkonyi Zoltán.

37-ben megint a Tragédiában „szavalókórus rendező”: Ascher Oszkár. 38-ban Turandot: Gina Cigna, Timur: Székely Mihály, rendező: Nádasy Kálmán. 39-ben, az utolsó háború előtti évadban Turandot és Aida: Németh Mária, Ramfis és Timur: Kórh Endre, akit Székely elűdözött a pesti Operából, ezért kénytelen volt Bécsben és a New York-i Metropolitanban tengetni karrierje hátralévő részét. Szólólemeze a közelmúltban jelent meg, a *Pince mélyén* című dalban 16 mély cét énekel...

1960-ban Hunyadi, Hírnök: Réti József. A Tragédiában 3. népbeli: Sztankay István fh. – 1. demagóg: Pécsi Sándor – 1. polgár: Óze Lajos. 62-ben a Hány két rendező-asszisztense Kapás Dezső és Sík Ferenc. (Az egyiket épp most ebrudalták ki Veszprémből, a másik meg a Nemzeti Színház főrendezője lett.)

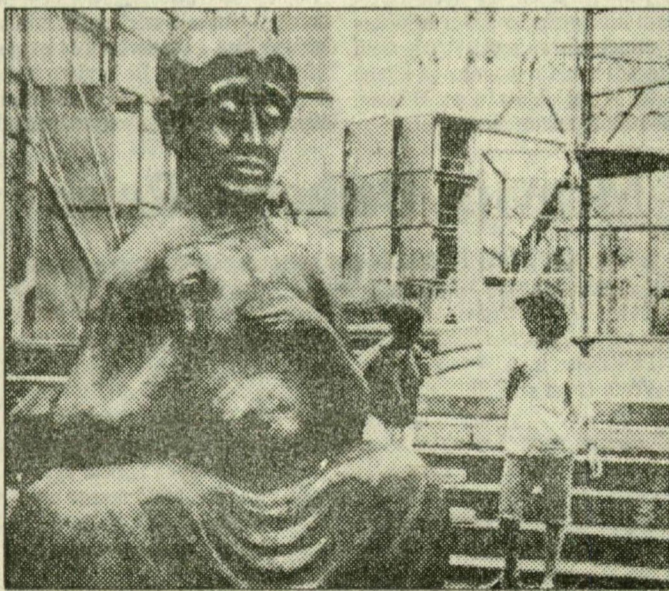
No hát efféle érdekességek lehet szemlélgetni a könyvből, amely igen hasznos forrás lesz bárkinek, aki érdeklődik a Játékok iránt. Az ügyes kis kötetet a Szegedi Nyomda készítette, és 120 forintért bárki megveheti.

M. T.

Start előtt a szabadtéri

A napokban fejeződik be a szabadtéri nézőterének felújítása. A munkálatokat vezető Szakács Gyulától tudtuk meg, hogy legalább 3 millió forintba került a faszervezetek cseréje, a festés és a székek kijavítása. Az ellopott hangosítókábelek ügyében rendőrségi vizsgálat folyik. A tolvajok valószínűleg színesfémként a MÉH-nél értékesítették, a becsült kár 474 ezer forint. A szabadtéri gondnoka szerint ennyi kábelt csak több teherautóval lehetett elszállítani, furcsa, hogy senkinek nem tűnt fel.

A színházak is teljes erőbedobással dolgoznak, készülnek a díszletek. A Szegedi Szabadtéri Játékok nyitó előadása jövő szombaton, Erkel népszerű operája, a Hunyadi László lesz.

FOTÓ: SCHMIDT ANDREA